

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒

พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในอดีตประเทศไทยมีตลาดซื้อขายล่วงหน้าสองตลาด คือ บริษัทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในสินค้าทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในขณะนั้น มี ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คือ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรในระยะยาว และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้น ตลอดจนเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออกสามารถเข้าไปทำการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรในตลาดที่มีกฎและหลักเกณฑ์การซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสมได้

ต่อมา เมื่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไป การซื้อขายภายใต้กฎหมายว่าด้วยสัญญาการซื้อขายล่วงหน้าเพียงตลาดเดียวมีความเหมาะสมกว่า เพียงแต่ยังคงหลักการของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคการเกษตร และเศรษฐกิจของประเทศไว้ต่อไป คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการซื้อขายล่วงหน้าของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์ต่อภาคการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศ โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีดังนี้

พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันตลาดซื้อขายล่วงหน้าของประเทศไทยมีสองตลาด คือ บริษัทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งทำหน้าที่ เป็นศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในสินค้าทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า สมควรให้มีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าภายใต้กฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพียงตลาดเดียว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการซื้อขายล่วงหน้าของประเทศไทย ให้เกิดประโยชน์ต่อภาคการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาและรับรู้ราคาของสินค้าในอนาคต รวมทั้งจะทำให้เกิดการเข้าไปซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในสินค้าหลากหลายชนิดยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ในวันที่ยุบเลิกสำนักงานและตลาด ให้สำนักงานและตลาดยุบเลิกเมื่อครบกำหนดสิบห้าเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร สำนักงานและตลาดอาจยุบเลิกก่อนระยะเวลาดังกล่าวได้ การยุบเลิกสำนักงานและตลาดก่อนครบกำหนดเวลาตามวรรคสอง เป็นไปตามเงื่อนไขเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ก.ส.ล. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา การยกเลิกพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่เป็นการลบล้างความผิดตามพระราชบัญญัติที่ได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ถูกยกเลิก และไม่เป็นการระงับสิ้นไปซึ่งสิทธิเรียกร้องจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่เกิดขึ้นก่อนและในวันทำการซื้อขายล่วงหน้าวันสุดท้ายของตลาด มาตรา ๕ มิให้นำความในมาตรา ๒๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๗๕ และมาตรา ๑๑๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือตัวแปรที่คณะกรรมการ ก.ส.ล. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๒. ให้สำนักงาน ก.ส.ล. และศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดำเนินการให้มีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีสินค้าเกษตรเป็นสินค้าหรือตัวแปรตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าภายในห้าเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหนังสือแจ้งตลาดไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจัดให้มีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามวรรคหนึ่ง เมื่อศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจัดให้มีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามตลาดจัดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า เว้นแต่การดำเนินการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดได้ประกาศเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบไว้แล้ว

๓. ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้ายื่นคำขอเลิกประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้าต่อสำนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (๑) เมื่อตลาดได้ดำเนินการซื้อขายล่วงหน้าตามที่ตลาดได้ประกาศเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ ตามมาตรา ๖ วรรคสาม แล้วเสร็จ หรือ (๒) ในระหว่างที่ตลาดยังดำเนินการซื้อขายล่วงหน้าตาม (๑) ยังไม่แล้วเสร็จ และไม่มีฐานะการถือครองในตลาดติดต่อกันห้าวันทำการซื้อขาย ให้ตลาดประกาศหยุดการดำเนินการซื้อขายล่วงหน้าเป็นการทั่วไป

ผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้ารายใดไม่ยื่นคำขอเลิกประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้าภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้ารายนั้น ยื่นคำขอเลิกประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้าต่อสำนักงาน ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้าไม่ดำเนินการคืนเงินหรือทรัพย์สินเพื่อใช้ในการซื้อขายล่วงหน้าแก่ลูกค้าให้ครบถ้วน ให้สำนักงานแจ้งให้ตลาดจ่ายเงินหรือหลักทรัพย์ของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้ารายนั้นที่ได้วางไว้ตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้แก่ลูกค้าแทนผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้า

๔. ในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อใช้บังคับกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งมีสินค้าเกษตรเป็นสินค้าหรือตัวแปรตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ให้คณะกรรมการ ก.ส.ล. และศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าคำนึงถึงการส่งเสริมและพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต และเกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร

และผู้ส่งออกสามารถวางแผนการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดการค้าได้ อันจะนำไปสู่การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรในระยะยาว

๕. ให้สำนักงานและตลาดส่งมอบเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในความครอบครองให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต. และศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแล้วแต่กรณี ตามที่จะตกลงกัน

๖. สำนักงานและตลาดซึ่งได้ยุบเลิกไปตามความในมาตรา ๔ ให้ถือว่ายังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

๗. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำระบัญชีของสำนักงาน และคณะกรรมการผู้ชำระบัญชีของตลาด โดยแต่ละคณะมีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับกับการชำระบัญชีของสำนักงานและตลาดโดยอนุโลม ให้คณะกรรมการผู้ชำระบัญชีแต่ละคณะดำเนินการชำระบัญชีสำนักงานและตลาดให้แล้วเสร็จภายในสิบสองเดือนนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำระบัญชี ให้คณะกรรมการผู้ชำระบัญชีแต่ละคณะได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยจ่ายจากทรัพย์สินของสำนักงานหรือตลาดแล้วแต่กรณี

๘. เมื่อเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ชำระบัญชีปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๑) เสนอรายงานการชำระบัญชีภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่เสร็จการชำระบัญชีต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อพิจารณาอนุมัติและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี (๒) โอนทรัพย์สินที่ยังคงเหลือของสำนักงานและตลาดให้แก่กระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ต้องกระทำโดยไม่ชักช้า (๓) มอบสมุดบัญชีและเอกสารทั้งหมดของสำนักงานและตลาดให้แก่กระทรวงพาณิชย์ภายในสิบสี่วันนับแต่วันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชีและให้กระทรวงพาณิชย์เก็บรักษาไว้สิบปีนับแต่วันดังกล่าว สมุดบัญชีและเอกสารที่มอบให้แก่กระทรวงพาณิชย์ตาม (๓) ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

๙. พนักงานของสำนักงานที่ประสงค์จะไปปฏิบัติงานกับสำนักงาน ก.ล.ต. และพนักงานของตลาดที่ประสงค์จะไปปฏิบัติงานกับบริษัท ต้องแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พนักงานที่แสดงความจำนงตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะเลิกจ้าง หากเลือกนับระยะเวลาการทำงานในสำนักงานหรือตลาดเป็นระยะเวลาการทำงานในสำนักงาน ก.ล.ต. หรือบริษัท แล้วแต่กรณี

๑๐. เมื่อสำนักงานและตลาดยุบเลิกตามมาตรา ๔ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. และบริษัทรับพนักงานที่แสดงความจำนงตามมาตรา ๑๓ ในตำแหน่งที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของพนักงานแต่ละคน โดยให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิม และได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อยกว่าพนักงานในตำแหน่งลักษณะเดียวกันหรือเทียบเท่าพนักงานของสำนักงาน ก.ล.ต. หรือบริษัท แล้วแต่กรณี

๑๑. การรับพนักงานของสำนักงาน ก.ล.ต. หรือบริษัท ตามมาตรา ๑๓ ก่อนวันที่สำนักงานและตลาดยุบเลิกตามมาตรา ๔ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. กับสำนักงาน และบริษัทกับตลาด ร่วมกันพิจารณาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน เมื่อสำนักงาน ก.ล.ต. หรือบริษัท ได้รับพนักงานของสำนักงานหรือตลาดรายใดแล้ว ให้ยุบอัตรากำลังของสำนักงานและตลาดดังกล่าว

๑๒. พนักงานของสำนักงานหรือตลาดที่ไม่แสดงความจำนงตามมาตรา ๑๓ และได้ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานหรือตลาดจนถึงวันที่สำนักงานและตลาดยุบเลิก หรือพนักงานของสำนักงาน หรือตลาดที่เลือกไม่นับระยะเวลาการทำงานตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะเลิกจ้างโดยมิใช่ความผิดของพนักงาน ในระหว่างที่สำนักงานและตลาดยังไม่ยุบเลิก พนักงานที่ไม่แสดงความจำนงตามมาตรา ๑๓ และสำนักงานหรือตลาดไม่ประสงค์จ้างพนักงานรายนั้นอีกต่อไป ให้สำนักงานหรือตลาดเลิกจ้างพนักงานผู้นั้นได้ ให้สำนักงานและตลาดจ่ายสิทธิประโยชน์และสวัสดิการอื่นตามข้อบังคับของคณะกรรมการ ก.ส.ล. หรือคณะกรรมการตลาด แล้วแต่กรณี แก่พนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันถัดจากวันที่พนักงานผู้นั้นถูกเลิกจ้าง

นางสาววรรณวิช สว่างแจ้ง / จัดทำ